

Sygn. akt I ACz 1114/19

POSTANOWIENIE

Dnia 27 września 2019 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny w składzie :

Przewodniczący: SSA Elżbieta Karpeta (spr.)

Sędziowie : SA Mieczysław Brzdąk

SA Anna Bohdziewicz

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2019 roku w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku I. L.

przy udziale J. W.

o wydanie orzeczenia w trybie art. 111 ustawy z 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy

na skutek zażalenia uczestniczki postępowania

na postanowienie Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 25 września 2019 roku, sygn. akt I Ns 21/19

postanawia:

1) oddalić zażalenie;

2) zasądzić od uczestniczki postępowania na rzecz wnioskodawczyni 240 (dwieście czterdzieści) złotych z tytułu kosztów postępowania zażaleniowego.

SSA Anna Bohdziewicz SSA Elżbieta Karpeta SSA Mieczysław Brzdąk

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 25 września 2019 roku Sąd Okręgowy w Częstochowie w punkcie 1 nakazał uczestniczce postępowania opublikowanie na swój koszt, w terminie 48 godzin od daty wydania prawomocnego postanowienia w niniejszej sprawie, sprostowania w postaci odczytania przez lektora płci żeńskiej i jednoczesnego opublikowania tekstu sprostowania zapisanego fontem Times New Roman, czcionką rozmiar 12 pkt w kolorze czarnym, na białym tle w czarnej ramce w taki sposób, aby tekst sprostowania obejmował całą powierzchnię ogłoszenia oraz w taki sposób, aby nie uchybiało to powadze i randze treści sprostowania o określonej postanowieniem treści:

Zaś w punkcie 2 nakazał uczestniczce postępowania opublikowanie na swój koszt, w terminie 48 godzin od daty wydania prawomocnego postanowienia w niniejszej sprawie, sprostowania na stronie internetowej (...) w postaci opublikowania tekstu sprostowania zapisanego fontem Times New Roman, czcionką rozmiar 12 pkt w kolorze czarnym, na białym tle w czarnej ramce w taki sposób, aby tekst sprostowania obejmował całą powierzchnię ogłoszenia o wskazanej w postanowieniu treści.

Sąd Okręgowy jako bezsporny wskazał fakt, że wnioskodawczyni jest kandydatką na posła do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z ramienia Komitetu Wyborczego (...) w okręgu wyborczym nr 28 w wyborach parlamentarnych zaplanowanych na dzień 13 października 2019 roku, a uczestniczka postępowania jest posłem do Parlamentu

Europejskiego z listy (...). Wskazał również Sąd Okręgowy, że niesporna była okoliczność, że w dniu 09.09.2019 roku w programie (...) wyemitowanym na antenie (...) uczestniczka postępowania udzieliła wypowiedzi, której cytat zamieszczony został we wniosku, a którego istotą były słowa J. W., że program finansowy (...) w kampanii wyborczej prezentowała „była wiceminister finansów L., która nadzorowała loterię paragonową i taka rzecz oto za rządów (...) się działa, że z 56 milionów paragonów przesłanych do Ministerstwa zupełnie przypadkowo wylosowała paragon swojej najlepszej przyjaciółki z C.. Więc wy nie jesteście wiarygodni.”

Sąd Okręgowy przyznał, że z zapisu całego programu (...), podczas którego padły wypowiedzi, które stały się podstawą wniosku wynika, że były one elementem kampanii wyborczej, a jej celem było wykazanie niewiarygodności deklaracji o spełnieniu obietnic wyborczych. Sąd nie podzielił argumentacji uczestniczki postępowania, iż jej wypowiedzi nie sposób oceniać w kategorii prawda – fałsz, albowiem wypowiedź w zakresie wskazanym we wniosku jest kategoryczna i odnosi się do losowania, zatem jak najbardziej poddaje się ocenie prawdziwości.

Na powyższe postanowienie zażalenie wniosła uczestniczka postępowania zarzucając mu:

1. naruszenie prawa materialnego tj. art. 111 Kodeksu wyborczego w związku z art. 109 tego kodeksu przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że wypowiedź uczestniczki postępowania w programie telewizyjnym w dniu 9 września 2019 r. (...) stanowiła wypowiedź mającą cechy agitacji wyborczej podczas, gdy nie polegała ona na nakłanianiu lub zachęcaniu do głosowania w określony sposób lub do głosowania na kandydata określonego komitetu wyborczego, co w konsekwencji spowodowało uwzględnienie wniosku w oparciu o przepisy tego kodeksu;
2. sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, że wypowiedź uczestniczki postępowania w trakcie audycji telewizyjnej może być zweryfikowana na zasadzie prawdy i fałszu, gdy tymczasem ta wypowiedź miała w kontekście całości wypowiedzi charakter oceny przez co niemożliwe jest zastosowanie badania poprzez zasadę prawdy i fałszu;
3. sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, że uczestniczka postępowania swoją wypowiedzią naruszyła dobra osobiste wnioskodawczyni ponieważ przyjęła, że wnioskodawczyni pełniąc funkcję przewodniczącej komisji (...) doprowadziła do zdobycia nagrody głównej przez znajomą wnioskodawczyni w sytuacji kiedy zdobycie nagrody głównej samo w sobie jest okolicznością budzącą wątpliwości opinii publicznej i to czy uczestniczka postępowania określiła działanie wnioskodawczyni jako losowanie jest bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, innymi słowy nie można uczestniczkę postępowania stawiać zarzutu, iż dopuściła się nagannego, jak to przyjmuje Sąd I instancji, zachowania;
4. niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy poprzez zaniechanie przeprowadzenia dowodu z nagrania audycji telewizyjnej dla ustalenia czasu trwania poziomu emocji oraz argumentów jakimi posługiwali się uczestnicy postępowania w trakcie dyskusji co nie jest obojętne przy ocenie wypowiedzi uczestniczki postępowania potraktowanej błędnie jako agitacja wyborcza;
5. naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez przyjęcie, że pismo Prokuratury (...) i (...) ma charakter przesądający o braku nieprawidłowości podczas losowania nagrody głównej na (...) przez koleżankę wnioskodawczyni;
6. Naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewyjaśnienie zarzutów stawianych przez uczestniczkę postępowania co do braku możliwości oceny zachowania uczestniczki postępowania jako agitacji wyborczej w rozumieniu kodeksu wyborczego;
7. naruszenie prawa procesowego poprzez nieprzeprowadzenie dowodu z nagrania audycji z dnia 9.09.2019 roku (...) i nie rozstrzygnięcie tego wniosku w sposób formalny w postaci jego oddalenia aby umożliwić uczestniczkę postępowania możliwość złożenia zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c.

W związku z powyższym uczestniczka postępowania wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia i oddalenie wniosku w całości, a w sytuacji stwierdzenia braku podstaw do oddalenia wniosku w całości o zmianę zaskarżonego postanowienia i jego modyfikację przez ograniczenie żądanego sprostowania do pkt 1 z wyeliminowaniem obowiązku odczytania sprostowania przez lektora płci żeńskiej oraz ograniczenie tekstu sprostowania do połowy wnioskowanej powierzchni i czasu oraz wyeliminowanie z treści sprostowania liczby mnogiej odnośnie „nieprawdziwych informacji”, a ponadto zmniejszenie wielkości do 8 pkt w tytule (...) i eliminację z tekstu nazwiska i imienia (...) oraz stosowne rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za obie instancje. Uczestniczka postępowania wniosła ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego, a także zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestniczki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego za postępowanie przed Sądem II instancji według norm przepisanych.

W odpowiedzi na zażalenie wnioskodawczyni wniosła o jego oddalenie w całości, zasądzenie od uczestniczki postępowania na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, jak również dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentu – umowy z dnia 30 czerwca 2015 roku, na okoliczność szczegółowo opisaną w treści zażalenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Podkreślić należy, że prawidłowo Sąd Okręgowy jako bezsporny przyjął fakt wypowiedzenia przez J. W. w programie (...) słów, które zacytowane zostały we wniosku. Również w zażaleniu uczestniczka nie twierdzi, że jej wypowiedź nie została tak skonstruowana jak wskazał Sąd Okręgowy, podnosiła jedynie że zaniechanie przeprowadzenia przez Sąd Okręgowy dowodu z nagrania audycji telewizyjnej nie pozwoliło na ustalenie czasu trwania poziomu emocji i argumentów jakimi posługiwali się uczestnicy postępowania w trakcie dyskusji. Sąd Apelacyjny rozpoznając zażalenie odtworzył treść audycji znajdującej się na nośniku CD znajdującym się w aktach. Nie ulega wątpliwości, że cytowana we wniosku wypowiedź J. W., zakończona sformułowanym przez nią wnioskiem: „Więc wy nie jesteście wiarygodni.” służyć miała zdyskredytowaniu przedstawianego przez (...) w kampanii wyborczej programu finansowego poprzez przedstawienie wnioskodawczyni jako osoby, która pełniąc funkcję wiceministra finansów wylosowała spośród 56 milionów paragonów paragon swej najlepszej przyjaciółki. Podczas wypowiadania cytowanych słów, poziom emocji uczestników dyskusji nie odbiegał od występującego w całej audycji. Mimo równoległego z wypowiedzią J. W. wypowiadania się przez uczestnika audycji posła K., uczestniczka wypowiedziała wszystkie cytowane słowa bez podnoszenia głosu, bez usiłowania „przekrzywienia” dyskutanta. Jej słowa były wyraźnie słyszane, nie zniekształcone, a sposób artykułowania wypowiedzi jednoznacznie wskazywał na wyrażaną sugestią nieuczciwości przy ustaleniu wyniku losowania loterii paragonowej. Dlatego właśnie zapoznanie się z nagraniem audycji pozwoliło na akceptację oceny Sądu Okręgowego, że wypowiedź J. W. w audycji telewizyjnej wyraźnie sugerowała nieprawidłowość działania wnioskodawczyni podczas losowania nagrody głównej w Narodowej Loterii P. i nadto ta sugerowana nieprawidłowość miała stanowić podstawę wyrażonej przez uczestniczkę oceny o niewiarygodności ugrupowania, z którego wnioskodawczyni kandyduje w wyborach. Niezasadny był również zarzut zażalenia jakoby wypowiedź J. W. miała charakter oceny, nieweryfikowalnej jako prawda czy fałsz. Uczestniczka bowiem przedstawiła w wypowiedzi ocenę („Więc wy nie jesteście wiarygodni.”) ale nie ta ocena jest przedmiotem wniosku o dokonanie sprostowania. Jak wcześniej wskazano, informacja o rzekomej nieprawidłowości zachowania wnioskodawczyni podczas losowania nagrody w loterii paragonowej stanowić miała uzasadnienie oceny dokonanej przez J. W.. Dlatego w kategoriach prawdy lub fałszu weryfikowana być powinna informacja o nieprawidłowości podczas losowania. Uczestniczka postępowania w trakcie audycji nie tylko werbalnie, ale przede wszystkim poprzez gesty i sposób artykulacji poddała w wątpliwość przypadkowość wyniku losowania, sugerując tym samym, że był on rezultatem nieuprawnionej ingerencji wnioskodawczyni. W toku niniejszego postępowania uczestniczka postępowania nie wykazała, że fakt, który opisała był prawdziwy.

Jako bezzasadny Sąd Apelacyjny uznał również zarzut zażalenia, że wypowiedź uczestniczki nie stanowiła agitacji wyborczej. Uczestniczka postępowania jednoznacznie i kilkakrotnie podkreślała, że wyborcy powinni głosować na kandydatów zgłoszonych przez Komitet Wyborczy (...), wskazując na realizację postulatów poprzedniej kampanii z jednej strony oraz przeciwstawiając niewiarygodność dotrzymania obietnic wyborczych przez ugrupowanie, z którego kandyduje wnioskodawczyni.

Nie znalazł również Sąd Apelacyjny podstaw do podzielenia twierdzeń zażalenia o niewspółmierności nałożonego na uczestniczkę postępowania zakresu i formy sprostowań do rangi naruszenia, jakiego się dopuściła.

Z tych względów Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c., oddalił zażalenie. O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c.

SSA Anna Bohdziewicz SSA Elżbieta Karpeta SSA Mieczysław Brzdąk